

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-82 (Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 12-26/758-212
Karar Tarihi : 16.05.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Bülent GÖKDEMİR, Gözde KARABEL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN

:- Miele Elektrikli Ev Aletleri Dış Tic. ve Paz. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Zümrüt ESİN, Derya GENÇ, Av. Ceren ALTINÖZ
Levent Cad. Yeni Sülün Sok. No:1 34330 1. Levent
Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Miele Elektrikli Ev Aletleri Dış Tic. ve Paz. Ltd. Şti.'nin acentelik sisteminin yeniden yapılandırılması çerçevesinde hazırlanan Acentelik Sözleşmesi'ne menfi tespit/muafiyet talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 02.04.2012 tarih ve 2904 sayılı ile intikal eden ve eksiklikleri 03.05.2012 tarih ve 3878 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine hazırlanan 09.05.2012 tarih ve 2012-2-82/MM sayılı Menfi Tespit Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Miele Elektrikli Ev Aletleri Dış Tic. ve Paz. Ltd. Şti. (Miele)'nin mevcut acentelik sisteminin yeniden yapılandırılması çerçevesinde hazırlanan Acentelik Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamına girmediği; bu çerçevede bildirim konusu yeni Acentelik Sözleşmesi'ne 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilebileceği görüşüne yer verilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Bildirimde Bulunan Taraf: Miele

- (4) Miele markalı ürünlerin Türkiye'de ithalatı, ihracatı ve satışı amacıyla 1999 yılında Imanto AG ile Imanto Consulting AG tarafından kurulan ve merkezi Almanya'da bulunan Miele, nihai olarak Miele ve Zinkann Aileleri tarafından kontrol edilmektedir.

(5) **G.2. İlgili Ürün Pazarı ve İlgili Coğrafi Pazar**

- (6) Bir ürünün diğer bir ürünle aynı pazarda yer alabilmesi için bu ürünlerin tüketici gözünde nitelikleri, kullanım amaçları ve fiyatları açısından benzer olmaları ve birbirleriyle ikame edilmeleri gerekmektedir. Dosya kapsamı bakımından Miele tarafından satışa sunulan çamaşır makineleri, bulaşık makineleri, buzdolabı, pişirme grubu, kurutma makineleri, kahve makineleri, davlumbaz ve ütü gibi ürünler hem tüketicilerin kullanım amaçları bakımından farklılık arz etmekte hem de nitelikleri ve fiyatları bakımından birbirinden ayrılmaktadır. Ayrıca, söz konusu ürünlerin her biri tüketicilerin farklı ihtiyaçlarına yönelik olduğundan çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, buzdolabı gibi her ürün grubu bazında

pazar tanımı yapılması da mümkündür. Coğrafi pazar açısından ise, dosya konusu ürünlere yönelik olarak pazara giriş, arz kaynaklarına ulaşım, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartları arasında bölgesel bir ayırım bulunmamaktadır. Bununla birlikte, dosya kapsamında değerlendirmeyi ve sonucu etkilemeyeceği dikkate alınarak, bu aşamada kesin bir ilgili ürün ve coğrafi pazar tanımının yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

G.3. Değerlendirme

- (7) Yapılan bildirimde, Miele'nin mevcut acentelik sisteminin yeniden yapılandırılması nedeniyle hazırlanan "Acentelik Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya bunun mümkün olmaması durumunda 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinden muaf tutulması talep edilmektedir.
- (8) Menfi tespit değerlendirmesinden önce, Miele hakkında, Türkiye'de satış ve pazarlamasını yaptığı ürünlerin yeniden satış fiyatını belirlediği iddiası üzerine yapılan önaraştırma sonucunda alınan Kurul kararına yer verilmiştir.

G.3.1. Rekabet Kurulunun 29.12.2011 tarihli ve 11-64/1660-590 sayılı Kararı

- (9) Rekabet Kurumuna yapılan başvuruda özetle, Miele'nin, satış ve pazarlamasını yaptığı ürünlerin yeniden satış fiyatını belirlediği, piyasadaki Miele markalı ürünler için bütün satış noktalarında aynı fiyatların geçerli olduğu, bu uygulamanın Miele satış noktaları arasındaki rekabete engel olduğu ve tüketicinin refah kaybına yol açtığı belirtilmiştir.
- (10) Anılan başvuru üzerine yapılan önaraştırma sonucunda, 29.12.2011 tarih ve 11-64/1660-590 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir. Kararda ayrıca;
 - Miele ile acenteleri arasında mevcut bulunan ve "MCA (Miele Chartered Agency) Sistemi" olarak adlandırılan sistemde satış işleminin tüketici ile Miele arasında gerçekleştiği, acentenin bu satışa sadece aracılık ettiği,
 - Acentenin sorumluluğunun, ödemelerin Miele'nin belirlediği yöntem ve kurallar çerçevesinde yapılmasını sağlamak olduğu,
 - Miele'nin beyaz eşyada acentelik, elektrikli süpürge de bayilik sistemi ile çalıştığı,
 - 4054 sayılı Kanun bakımından, şayet acente müvekkili adına yapmış olduğu ya da aracılık ettiği sözleşmeden dolayı herhangi bir mali veya ticari risk almamışsa, acente ile müvekkil arasındaki ilişkinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamı dışında olduğu,
 - Miele'nin acentelik sistemine ilişkin elde edilen bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; Miele acentelerinin Miele'nin faaliyetleri ile ilgili olarak ticari veya mali bir risk almadığı kanaatine varıldığı,
 - Ayrıca Acentelik Sözleşmesi'nde sözleşme sonrası rekabet etmeme yükümlülüğü getiren herhangi bir maddenin yer almadığı,
 - Miele'nin acentelik sözleşmesi yaptığı teşebbüslerden bazıları ile münhasır olarak çalışması durumunda dahi, Miele ürünlerinin fiyatı, pazardaki konumlandırması, yüksek gelir grubundaki tüketicilere hitap etmesi ve bu bağlamda ilgili pazarlardaki payının düşük olması gerekçesi ile Miele'nin münhasır acentelik sözleşmelerinin piyasada kapama etkisine yol açmayacağı

tespitlerine yer verilerek, Miele ile acentelik sözleşmesi akdettiği taraflar arasındaki ilişkinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

G.3.2. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (11) Miele ile acenteleri arasında imzalanacak olan sözleşmelere ilişkin olarak yapılan temel değişiklik, Acentelik Sözleşmesi'nin eski halinde, teşebbüsün hem acenteleri hem de bayileri ile olan ilişkileri düzenlenirken, yeni halinde sadece acenteleri ile olan ilişkilerinin düzenlenmesidir. Böylece acentelik ve bayilik ilişkisi ayrıştırılarak, acentelik ilişkisi ayrıntılandırılmış ve acentelere farklı çalışma seçenekleri tanınmıştır. Ayrıca, genel hukuk kurallarının gözetilmesi amacıyla da sözleşme hükümlerinde bazı değişiklikler yapılmıştır.
- (12) Başvuru konusu Acentelik Sözleşmesi'nde acentelerin çalışma şekline ilişkin olarak üç farklı mağaza tipi tanımlanmıştır. Bunlardan ilki "Miele Galeri" olarak adlandırılan ve sadece Miele markalı ürünlerin tanıtım ve satışının gerçekleştirileceği münhasır Miele mağazaları, ikincisi Miele markalı ürünlerin yanı sıra diğer markalara ait ürünlerin de satışının gerçekleştirileceği, münhasır olmayan "Çok Markalı Mağaza", üçüncüsü ise Miele markalı ürünlerin yanı sıra mutfak mobilyası satışının da gerçekleştirileceği "Mutfak Satış Mağazası"dır.
- (13) Miele Galeri mağazalarının taşınması gereken şartlar Acentelik Sözleşmesi'nde sıralanmış, bunun dışında diğer mağazalar için herhangi bir koşul veya sınırlama getirilmediği anlaşılmıştır.
- (14) Bildirim konusu Acentelik Sözleşmesi'nde yapılan bir diğer değişikliğin de teşhir ürünlerine ilişkin olduğu görülmektedir. Sözleşme'nin 3.3. maddesinde teşhir ürünlerinin acenteye faturalandırılması veya konsinye olarak gönderilmesi öngörülmektedir. Anılan hüküm gereğince, eski sözleşmede konsinye olarak gönderilmesi öngörülen teşhir ürünlerinin, acentenin mülkiyetine geçirilmesi ve acente tarafından satılabilmesi olanağı sağlanmaktadır. Ayrıca acente tarafından söz konusu ürünlerin satılamaması durumunda, Miele'nin belirli şartlarla teşhir ürününü geri alabileceği ifade edilmektedir.
- (15) Yukarıda yer verilen hususların dışında, bildirim formu ve eki Acente Sözleşmesi incelendiğinde, acentelerin sorumluluklarını düzenleyen hükümlerinde bir değişiklik yapılmadığı anlaşılmıştır. Diğer bir ifadeyle, yukarıda yer verilen Kurul kararında, acentelerin iktisadi sorumluluğunun bulunmadığı şeklindeki değerlendirmesinde esas alınan hükümler yeni sözleşmede de muhafaza edilmektedir. Şöyle ki, Acentelik Sözleşmesi'nin "Önsöz"ünün 4. maddesinde;

" Taraflar, Miele ev ürünlerinin satışına ve ACENTE'nin işbu Sözleşme kapsamında düzenlenen satış faaliyetine ilişkin iktisadi risklerin Miele tarafından üstlenileceği konusunda mutabıktırlar. Ancak acentelik faaliyetinin sürdürülmesi ile ilintili ve ACENTE'nin kendi işletmesine ilişkin riskler ile Sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmediği haller hariçtir."

ifadelerine yer verilmektedir. Acentelik Sözleşmesi'nin "Acente'nin Atanması" başlıklı 2. maddesinde ise acentenin, Miele markalı ürünleri, Miele nam ve hesabına satmak ve bu bağlamda Miele'nin nam ve hesabına sözleşmeler akdetmek hususunda temsil ve acentelik yetkisine sahip olacağı belirtilmektedir. Anılan hükümlerin değerlendirilmesinden, acentenin Türk Hukuku'nda "dolaylı temsil" olarak adlandırılan temsil yetkisine sahip olacağı ve bu nedenle, kendisinin bir tacir olarak üstlenebileceği riskler dışında, Miele markalı ürünlerin satışı nedeniyle doğabilecek riskler dolayısıyla sorumluluk altında olmadığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen hususların dışında, başvuru konusu sözleşmelerde acentelerinin Miele'nin faaliyetleri ile ilgili olarak ticari veya mali bir risk üstlenip üstlenmediğini tespit edebilmek için sözleşme hükümlerinin, Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'da sayılan ve acenteye yüklenmesi halinde taraflar arasındaki ilişkiyi acentelik ilişkisi olmaktan çıkarabilecek yükümlülükler ihtiva edip etmediği de değerlendirilmiştir.

- (16) Bu çerçevede, ulaşılan sonuçlara aşağıda yer verilmiştir:
- Acentelik Sözleşmesi'nin 2.4. maddesi uyarınca acentenin Miele ev ürünlerine ilişkin olarak müşterilerden gelebilecek taleplerden ve satılmayan ürünlerden dolayı herhangi bir sorumluluğuna bulunmamaktadır,
 - Acentelik Sözleşmesi'nin 3.5. maddesine göre, Miele markalı ürünlere ilişkin kaza ve hasar riski, ürünlerin müşterinin kullanımına hazır hale getirildiğii ana kadar Miele'ye aittir,
 - Acentelik Sözleşmesi'nin 3.8. maddesine göre, Miele markalı ürünlerin acentenin mağazasına veya doğrudan müşteriye nakliyesinden Miele sorumludur,
 - Acentelik Sözleşmesi'nin 4.2. maddesine göre, Miele markalı ürünlere ilişkin müşterilere uygulanacak olan tüm satış fiyatları ve satış koşulları Miele tarafından belirlenecektir,
 - Acentelik Sözleşmesi'nin 6. maddesi uyarınca Miele ev ürünleri için söz konusu olabilecek tüm tanıtım malzemesi, broşür, teşhir malzemesi ve gereken tüm bilgileri, masrafları kendisine ait olmak üzere Miele karşılayacaktır,
 - Yine aynı madde hükmüne göre Miele markalı ürünlerde ortaya çıkabilecek ayıplardan ve ürünlerin müşteri nezdinde kurulum masraflarından Miele sorumlu olacaktır.
- (17) Yukarıda yer verilen tespitler ışığında Miele acentelerinin, Miele'nin faaliyetleriyle ilgili olarak ticari veya mali bir risk almadığı sonucuna varılmıştır.
- (18) İncelenen bir diğeri husus, Acentelik Sözleşmesi'nin 5.7. maddesinde yer alan "Miele Galeri Mağazası" türünde çalışan acentelerine yönelik olarak getirilmiş bulunan rekabet etmeme yükümlülüğüdür.
- (19) Kılavuz'da *"...Münhasır acentelik şartı sadece marka içi rekabetle ilgilidir ve genellikle rekabeti sınırlayıcı etki doğurmaz. Ancak sözleşme sonrası rekabet yasağı da dahil olmak üzere rekabet etmeme yükümlülüğü markalar arası rekabet ile ilgilidir ve şayet sözleşme konusu mal veya hizmetlerin satıldığı ilgili pazarda kapama etkisine yol açıyorsa rekabeti sınırlayıcı etki doğurabilir ve sonuçta bu hüküm Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilir."* ifadelerine yer verilmektedir.
- (20) Bununla birlikte, Miele'nin beyaz eşya pazarında çok küçük bir paya sahip olması, Acentelik Sözleşmesi'nde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğünün, bütün acenteleri kapsamayıp sadece "Miele Galeri Mağazası" kapsamında çalışan acentelere özgülenmiş olması; Miele ürünlerinin yüksek gelir grubundaki tüketicilere hitap etmesi gibi hususlar göz önünde bulundurulduğunda, sözleşmede yer verilen rekabet etmeme yükümlülüğünün piyasada kapama etkisine yol açmayacağı kanaatine varılmıştır.
- (21) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde, Miele tarafından acenteleriyle imzalanmak üzere hazırlanmış bulunan Acentelik Sözleşmesi'nin, acentelere mali ve ticari risk yüklememesi, "Miele Galeri Mağazası" tipindeki acentelere getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün ise piyasada kapama etkisine yol açmaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (22) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- 1.Miele Elektrikli Ev Aletleri Dış Tic. ve Paz. Ltd. şti.'nin mevcut acentelik sisteminin yeniden yapılandırılması çerçevesinde bildirilen Acentelik Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girmediğine,

12-26/758-212

2.Bildirim konusu yeni Acentelik Sözleşmesi'ne 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.